

Posudek diplomové práce

P. Milerové: Kraniometrická studie středoevropských populací bělozubek *Crocidura suaveolens* a *C. leucodon* (Mammalia: Soricomorpha).

Úvodem posudku shrnuji několik základních formalit – práce obsahuje 90 stran včetně 3,5 strany citované literatury, 37 stran tabelárních příloh a 3 strany příloh fotografických, další grafy, mapy i fotografie jsou vloženy v textové části práce.

Úvodem posudku považuji za užitečné se zmínit o volbě tématu práce, který v dnešním „boomu“ genetické a molekulární problematiky zdánlivě „zavání“ starými časy, ale je třeba skutečně podtrhnout slovo „zdánlivě“, neboť klasické morfometrické téma diplomantka zpracovala s použitím moderních hardwarových a softwarových postupů (měření vzorků, statistické zpracování), takže dala „starému tématu“ zcela novou dimenzi. Mělo to jednu zásadní výhodu v nabídce materiálu, který měla při zahájení práce v dostatečném množství k dispozici (sběry z vývržků sov) a nemusela s jeho sháněním ztrácet čas.

Práce má výbornou úroveň a je celá řada věcí, které si zaslouží zdůraznění:

1. V první řadě je to velký počet zpracovaného materiálu (450 lebek a 465 dolních čelistí) obou sledovaných druhů.
2. Velký počet sledovaných metrických znaků (celkem 25, z toho 21 na lebce a zubech horní čelisti).
3. V rámci kvalitního statistického zpracování získaných dat se diplomantka neomezila jen na vyhodnocení klasických parametrů a mezidruhové variabilitě, ale věnovala pozornost sofistikovanější geografické analýze (multivariátní analýza možné korelace metrických znaků a zeměpisné šířky, teploty prostředí či úhrnem srážek) a tzv. posunu znaků (*character displacement*), byť z větší části s negativními výsledky.
4. Modernější analytickou formou ověřila platnost metrických determinačních znaků pro oba sledované druhy (délka spodní řady zubů, vzdálenost mezi horními moláry a šířka premoláru P⁴) a sestavila bivariátní grafy s determinačním využitím.
5. V neposlední řadě je třeba vyzdvihnout velice precizní formální stránku zpracování diplomové práce a úsporný odborný styl, který neobsahuje žádné zbytečné balastní popisy či „opisy“, v obdobných případech často využívané. Práce by dle mého názoru mohla být při relativně malé námaze přetvořena do solidního odborného sdělení pro recenzovaný časopis.

Nicméně od oponenta se tradičně neočekává jen chvála produktu diplomanta, v tomto případě diplomantky, ale zejména kritický pohled na předložený výtvar. Vzhledem k výše

uvedenému nemám kritických připomínek moc. Dalo by se třeba diskutovat o některých ne zcela vhodných formulacích v úvodních kapitolkách, např. v popisu rozšíření *C. leucodon* ve střední Evropě na str. 9, ale to jsou drobnosti, které hodnotu práce nijak nesnižují.

Poněkud paradoxní je to, že hlavní výtky oponenta směřuje nikoli k tomu, co je v diplomové práci obsaženo, ale co v ní naopak není. Postrádám totiž zásadní starší „klasické“ citace, které se přímo sledovaným tématem zabývají – namátkou uvedu alespoň RICHTER (1963, 1964), SCHMIDT E. (1967), RUPRECHT (1971). Práce těchto autorů v seznamu literatury chybějí a dle mého názoru měly být nejen zmíněny v úvodním přehledu problematiky, ale výsledky získané diplomantkou měly být s výsledky zmíněných autorů (přinejmenším SCHMIDTA a RUPRECHTA) konfrontovány.

Závěr: Předložená diplomová práce P. Milerové je velice solidním zpracováním zadaného tématu. Autorka dokázala schopnost samostatně se vypořádat s problematikou po stránce metodické i analytické, vychází z početného materiálu a věcně hodnotí získané výsledky, které mají i určitý praktický dopad pro faunistické i jiné studie vyžadující spolehlivou druhovou determinaci materiálu. I v závěrečném zhodnocení nemohu opomenout výbornou formální úpravu práce v podobných případech ne vždy obvyklou. Kritické poznámky oponenta ohledně chybějící citací úroveň práce nijak výrazně nesnižují, spíše jsou připomenutím, že by je diplomantka neměla opomenout při publikování výsledků, což plně doporučuji. Na základě výše uvedeného plně doporučuji přijetí diplomové práce Petry Milerové k obhajobě.